

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1-50.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri s
datumom naslednjega dne ter stane
mesečno po pošti D 10.—, za ino-
semestvo D 18.—, dostavljen na dom
D 11-50, na izkaznice D 10.—
inzerati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Poslilna plačana v gotovini.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1-50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 270.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, priljubljeno. Tele-
fon št. 21. — SHS poštnoštevil-
ni št. 11.167.

Na naročila brez denarja se ne
odira. — Rekopisni se ne vračajo.

Leto: IV.

Maribor, torek 6. februarja 1923.

Številka: 28

Boj krivcem protina- rodnega kurza vlade!

Z ozirom na nastop vlade proti jugo-
slavskemu življu v prid anacional-
nega prebivalstva v Celju 1. februarja
t. l. je načelstvo oblastne organizacije
demokratske stranke v Mariboru na svo-
ji seji 4. februarja po podrobnem pretre-
su vseh razpoložljivih dokumentov in
drugih podatkov prišlo do zaključka:

Pri splošni opravičenosti nezadovoljno-
sti širokih vrst ljudstva v Sloveniji glede
povojnega gospodarskega in socialnega
položaja je zaupanje v boljšo bodočnost
svobodnega jugoslovanskega naroda bilo
doslej edino jamstvo za konsolidacijo raz-
mer. Nastop vladnih činiteljev v Celju
1. februarja je le ena posamezna prika-
zen v presenetljivi politiki zadnjega
časa, ki hoče ponižati zadnje iskrene bo-
jevnike za narod in državo v korist ne-
znanih anacionalnih drobec. Za to
nerazumljivo postopanje ni najti podla-
ge niti v ustavi niti v programnih nače-
lih katerekoli stranke, ampak smatra na-
čelstvo demokratske stranke, da je vzrok
iskati v izdajstvu narodnega prepriča-
nja s strani odgovornih organov vlade
vsled njihove sebičnosti. Dognati osebe
krivcev novega protinarnega kurza je
nalogo združenega in enotnega sodelova-
nja vseh iskreno narodnih činiteljev v
državi. Počenši z afero Windischgrätzove
vile in z barantanjem za političnim za-
vetom anacionalnega življa odgovar-
jajoče reševanje višjih sporov nemških
bojnih društev ob narodni meji izjavlja
pokrajinski eksponent kraljevske vlade
v Ljubljani v izjavi 2. februarja pretnjo,
da oboroženo moč naroda porablja, da za-
opre odpor nacionalne mladine zoper po-
stave anacionalne vladne politike. Oblast-
na organizacija demokratske stranke v
Mariboru sama ne more izbojevati boja
zoper ta atentat na pravice in svobodo
naroda, ampak sklene pozvati glavni od-
bor stranke v Beogradu, da nemudoma
storijo vse možne korake, da se vrže na-
rodni nevarni sedanjí režim z združenimi si-
lami vseh nacionalno mislečih sodržav-
ljanov. Razčiščenje politične situacije
in dogodkov v Celju in Mariboru naj se
stavi tudi na dnevni red zbora demokrat-
skih zaupnikov Slovenije v Ljubljani
18. t. m.

Javen poziv na kra- jevsko vlado!

Vsled prijave konkretnega slučaja,
da je bil pokrajinskemu namestniku Iva-
nu Hribarju stavljen naknadno na raz-
polaganje znesek 200.000 K od strani in-
dustrijalca, ki je svoj čas obljubil ta pri-
spevek za kraljevo poročno darilo, ako-
ravno je vlada bila odklonila nakup
Windischgrätzove vile s prispevki, ki bi
imeli biti kupnina za favoriziranje ana-
cionalnega življa v Sloveniji, zahteva-
mo od kraljevske vlade, da postopa za-
radi potrebne čistosti v upravi po zako-
nu 26. aprila 1922 in aktivira v Sloveniji
že imenovana velika župana namesto g.
I. Hribarja.

Našakandidatska lista.

Življenje se ne da zatajiti. Tako se
kljub pokvarjenosti naše slovenske družbe
ni dalo zatajiti, da se naš narod ne da iz-
trebiti na svoji zemlji. Dogotovljeno je de-
lo za sestavo kandidatske liste za mari-
borsko celjsko volilno okrožje. Nosilec li-
ste po novem volilnem zakonu ne igra
noge kakor prej, ampak le večje voljo
okrajani in njihovih kandidatov. Okrajni
kandidati na listi dr. Kukovca so pa pov-
sod postavljeni strogo demokratski, po
zaslužanju prebivalstva, in kar je značilno,
povsod soglasno brez nasprotovanja. Li-

Zopet razbit Radičev shod.

Nacionalisti razgnali Radičevo zborovanje v Kostajnici.

Zagreb, 5. februarja. Iz Kostajnice
poročajo, da se je imela vršiti 3. t. m.
tamkaj velika skupščina Radičeve selja-
ške republikanske stranke, na katero bi
bil moral priti tudi Stjepan Radić sam.
Ko so za nameravani shod izvedeli orju-
naši, so sklicali svoje čete, ter protiradi-
čevsko prebivalstvo iz okolice, prikor-
kali v veliki premoči v Kostajnico ter
zasedli zborovališče. Med nacionalisti in

Radičevimi pristaši je prišlo do ostrih
prerekanj, kar je imelo za posledico, da
se nameravani shod ni vršil. Radić se na
zborovanje ni prikazal. Po razbitju sho-
da so nacionalisti združeni z zbrano
mnóžico manifestirali po mestu za na-
rodno in državno edinstvo ter proti sepa-
ratizmu in vzklikali kralju in državi. Po
manifestaciji so se mirno razšli.

Volilno gibanje radikalcev.

Beograd, 5. februarja. Zunanji mi-
nister dr. Ninčić se je odpeljal danes z
zagrebaškim vlakom v Sremsko Mitrovi-
co, da prisostvuje radikalnemu shodu.

Subotica, 5. februarja. Včeraj se je
vršilo v Subotici zborovanje radikalne

stranke, na katerem je bil za nosilec liste
v dveh okrožjih določen Bunjevec Marko
Jurčić. Za njegovega namestnika je bil
določen dr. Vladimir Manojlović, bivši
somborski veliki župan.

Pred razpustom bolgarskega sobranja.

Beograd, 5. februarja. »Politika«
poroča iz Sofije: Parlamentarna skupina
zemljoradniške stranke je obdržala pred-
včerajšnjem v sobranju plenarno sejo.
Navzoči so bili ministrski predsednik
Stambolijski, ter ministri Turkalov, Ja-
nev in Manofov. Na seji je Stambolijski
ponovno podal svojim poslancem izjavo,
da so vse vesti in govorice o predstoj-
čem razpustu sobranja in razpisu novih
volitev, nerresnične in izmišljene. Ton, v
katerem je Stambolijski pokušal pre-
pričati zemljoradniške poslance, da bo
tudi v bodoče deloval z njimi skupno v
parlamentu, je zmedo med njimi le še
povečal. Splošno se sodi, da je ta Stam-
bolijskijev dementi le še bolj utrdil pre-
pričanje o nameri razpustitve sobranja
in razpisa novih volitev. To mnenje po-

trjuje tudi imenovanje posebne komisije
iz vrst zemljoradnikov, ki ima nalogo do
prihodnje sobote na novo predelati in
spremeniti volilni red. Sodi se, da bo
Stambolijski takoj ko bo volilni zakon
spremenjen, razpustil sobranje. Povod za
razpust sobranja leži v dejstvu, da se del
poslancev zemljoradniške stranke vedno
bolj oddaljuje od Stambolijskega ter se
pričenja grupirati krog bivšega notra-
njega ministra Daškalo, pokušaj ob-
izpodriniti Stambolijskega na korist Da-
škalo. Stambolijski, ki je o naklepih
svojih nasprotnikov dobro informiran, se
jih hoče iznebiti na ta način, da razpusti
sobranje ter razpiše nove volitve, na ka-
terih bo postavil za kandidate same take
ljudi o katerih je prepričan, da so ne-
omajni njegovi pristaši.

Borba v Poruhrju traja dalje.

Pariz, 3. februarja. Pri svečanem
banketu združenja republikanskih novi-
narjev je ministrski predsednik Poincare
podal v kratkem govoru zgodovinski raz-
voj dogodkov, ki so dovedli do zasedbe
Poruhrja. Poyedal je, da je bila Francija
po večletnem potrpežljivem čakanju
vzpričo odpora Nemčije prisiljena poseči
po prisilnih merah. Francija hoče samo
odškodnino za opustošene pokrajine in
jamstvo za varnost proti zopetnim napa-
dom s strani Nemčije. Nič drugega noče.
Če bo potreba, bomo posegli še po na-
daljnih gospodarskih odredbah, toda po-
puščali ne bomo več! Vedno pa smo pri-
pravljeni proučiti lojalne nemške predlo-
ge, če nam jih bo Nemčija stavila, toda
brez pogojev in brez odpovedi na garan-
cije, po katerih smo bili prisiljeni pose-
či. Dasi mir Evrope visi na niti ne more-
mo popustiti od reparacij niti pol cen-
tima. Mi ne zahtevamo niti centimetra
tuje zemlje, hočemo pa mir, ki bo zgrajen
na neporušljivih temeljih.

Essen, 4. februarja. Nemški minist-
ski predsednik dr. Cuno se je danes raz-
govarjal v Essenu, Bochumu in Dort-
mundu z zastopniki razni hsojev ljud-
stva. Zvečer se je zopet vrnil iz zasede-
nega ozemlja v nemško ozemlje. V razgovo-
rih se je soglasno poudarjala potreba ne-
oboroženega upora zoper francosko na-

silje ter razmotrivala razne potrebne od-
redbe za socialno zaščito prebivalstva
ter za odpravo težkoč, ki so nastale vsled
francoskega vpada v nemško ozemlje.

Essen, 4. februarja. Po komunistič-
nem zborovanju se je zbrala pred kole-
dvorom večja množica. Kljub temu, da
je policija skrbela za red in da so bile
francoske straže na kolodvoru daleč od-
stranjene od množice, so Francozi nasta-
vili strojne puške ter oddali več strelcev,
nakar se je množica razkropila. Oloves-
kih žrtev ni bilo.

Essen, 4. februarja. V Recklinghan-
senni sta bila danes aretirana rudarska
nadsvetnika Sarter in Tegeler, ker sta u-
ključila pošiljkatve koksa na zapad.

Frankfurt, 4. februarja. »Frankfur-
ter Zeitung« poroča iz Goddelan pri
Darmstadtu: Francoske čete so včeraj
dopolodne zasedle kolodvor v Goddelan in
s tem zaprle železniški promet med
Frankfurtom in Mannheimom oziroma
Wormsom.

Koblenz, 4. februarja. (Izv.) Fran-
coske čete so poškodovale železniško de-
lavnico na tukajšnjem kolodvoru. Škoda
iznaša več milijonov. Tudi privatno pre-
moženje železničarjev je bilo prizadeto.
Lokomotive so napravili za dolgo časa
nerabne. Železničarji so zelo razburjeni
in vztrajajo pri stavki.

— BORZA —

BORZA.

Curie, 5. februarja: (Izv.) Sklepní te-
čaj. Pariz 34.10, Beograd 5.25, London
24.80, Berlin 0.01425, Praga 15.75, Italija
26.00, Newyork 531.50, Dunaj 0.007425, Bu-
dimpešta 0.2025, Varšava 0.0145, Sofija
3.10.

Zagreb, 5. februarja. (Izv.) Pariz
34.10, Švica 19.10—19.25, London 4.75—
4.80, Berlin 0.23—0.26, Dunaj 0.145—
0.147, Praga 3.00, Italija 4.80—4.90, New-
york 99.00—101.00, Budimpešta 3.90—4.00.

sta je izraz življenja mariborske oblasti,
torej živega lokalnega interesa. Lista je
strogo gospodarska in socialna. Najzna-
menitejša kmečka javna delavca Lovro
Petovar in Anton Puklavac, pa tudi prva
organizatorja obrtništva Ivan Rebek in
Ivan Gumzej so na prvih mestih. Slednji,
podžupan Slovenske Bistrice, se je uvedel
na zborovanju v Mariboru obenem kot
socialni kandidat z izjavo, da mu bode
geslo: cenejši kruh.

Ko se radikalni kupljenci pogajajo gle-
de slovenskih kulturnih pridobitev v ko-
rišt onih, ki so v prvi vrsti zahtevali stra-
šno svetovno vojsko, je naša lista pred-
stavica, ne narodnega šovinizma, ampak
ljubezni do naše nacionalne države. Oni,
ki niso hoteli z napredno fronto, zelena
internacionala Drogenikova, pulijo se za
apaško kotlino, ker so zgubili srca sloven-
skih kmetov, in za bivšega madžarskega
poslanca Hartnera v Prekmurju. Narodni
socialci iščejo svoje raztrešene kosti po
zagrebških in ljubljanskih pustolovčinah.
Klerikalizem, ki se pripravlja, da požanje
sadeve naše nesloge, našel bode edino na
nas načelne nasprotnike, ki so neizprosni
vsakemu, ki je ravnodušen nasproti ob-
stanku naše države.

Mi vemo, da imamo v štreberskih kro-
gih največ nasprotnikov, zanašamo se pa,
da bode nam narod verjel, da smo mu
iskreni prijatelji. Naši kandidati so vsesko-
zi močje iz naroda, narodni mučeniki in
delavci od davnih let. Nam niso prvo po-
litični boji, želimo, da ostane, kar je skle-
njeno v ustavotvorni skupščini. Hočemo
pa, da se enkrat vzbudi samozaupanje in
samopomoč doma, hočemo samoupravo
mariborske oblasti, napredek poleg suro-
ve produkcije v poljedelstvu tudi v obrti,
a pred vsem — kakor je izjavil naš kandi-
dat Gumzej — cenejši kruh!

Crne ure.

(Pismo iz Nemčije).

Narod ima, podobno kakor vsak posa-
mezni, svoje črne ure. Zažene se, misli,
da gre za ciljem, pa ne vidi v svojem
nervoznem zamahu, da je šel v nasprotno
smer. Zavedel se bo šele potem, ko bo
zašel predaleč. In šele tedaj bo spoznal,
koliko časa, truda, dela in energije je
potratil za nepotrebno stvar. Slovani
bivše Avstro-Ogrske dobro vedo, kaj po-
meni tako temno leto: 1915. in 1916., ko
je moral srbski kralj — socialist bežati čez
albanske gore na navadnem vozu, ki so-
ga vlekl četveroprežni voli, bežati
pred nemškimi fevdalnimi baroni, ko se
je dozdevalo, da bo ruski poraz usode-
poln za izid vojne. Podobne ure nemira
in negotovosti preživlja današnja Nem-
čija. Od te negotovosti si dela velike
upe: očiščenje naroda, reformacijo du-
hov, novo narodno jedinstvo, rehabilita-
cijo pred svetom in zgodovino — ima pa
tudi skrb: ali ne bo generalni ravnatelj
Cuno istotako zaslepljen kot je bil nekoč
Bethlenn in pozneje Helfferich? Ne bo li
junkerska trmoglavost zaigrala simpa-
tiji, ki si jih je Nemčija pridobila v svetu?

Nemški narod modruje: »Država nam
ostane, četudi so na svetu sami hudiči.«
S polnim upanjem bije nemško srce, in
obraz, ki je bil že tožno zastrt, se znova
jasni — videč, da prihaja Nova Nemčija,
novi nemški narod. »Zakaj v suženstvu
in v bolestitih vznika svoboda« — pravi
v nekem članku »Kölnische Zeitung«. —
»Vsi bomo umrli gladi,« vplje v tram-
vaju tolsta matrona. A tovariš v ljudski
kuhinja, kjer še vedno lahko kosiš — za
500 mark, nam razlaga, kako bo prišlo.
Bil je na francoski fronti, gladoval vse
leto in sedaj pričakuje ravno isto. »Oni
(oficirji) pridejo, te poženejo kakor živi-
no, pa te ne reši niti hudič. Pa imajo tudi
prav.« — Stara gospodinja nam je spo-
ročila, da se je dolar dvignil od 27 na 36
tisoč in pristavila: »Pri sosedovih so
pravili, da so iz Berlina izgnali vse tu-

ez in da jih izženejo tudi iz ostale Nemčije, ker so Francozi izgnali namestnika iz Wiesbadena. Atmosfera je polna čudnih vesti, prerokovanj, slutnji. »Razmere so zrele«, je dejal neki Marksist — »da, razmere so težke, ker v Nemčiji ni Camila Desmoulinsa, ki bi prevrgel stole v kavarni, skočil na podij in začel označevati pravice človeka in meščana...« Da, v Nemčiji se o človeku sploh nikdar ne govori. Govori se o valuti, o industriji, o državi, o kolonijah, o cesarju, o Marksu — o človeku pa nikdar.

Čudno stališče zavzema k dogodkom nemška socialno-demokratska stranka. Njena pasivnost je podobna oni v letu 1914. Njeni voditelji pišejo knjige o marksizmu, o tem, kako bo nekoč; o tem, kaj je zagrešil ruski boljševizem — govore tudi o vremenu, o snegu in dežju — ne govore pa o tem, kar človeka boli, kar zahteva reforme in rešitve.

Približno pred sto leti se je tako govorilo o Ameriki. To, kar je Ameriko ohranilo tedaj in pozneje, je bila verska ideja in možnost gospodarskega razvoja. Nakešnega ni bilo še nikdar na zemeljski kroglji. Materialistični, protiverski Nemci manikajo temelji konsolidacije. Kabareti, plesi, noč v »zaprtih družbah« (geschlossene Gesellschaft), v »boljših« krogih »amerikanske« organizacije kapitala brez možnosti kapitalističnega razvoja v neskončnost — v teh črnih urah imajo celo optimistični Nemci občutek, da je bodočnost nejasna.

(»Česke slovo«).

Politične vesti.

Kandidature demokratske stranke v Dalmaciji. Na pokrajinskem sestanku demokratske stranke v Splitu je bil doležen za nosilca liste v severni Dalmaciji dr. Ivan Krstelj, v južni Dalmaciji pa dr. Prilav Grisogono.

Slaba sreča blokaškega fratra. Fra Kerubin Segvić je duhovnik reda sv. Frančiška. Ker pa mu samostansko zidovje ni ugajalo, je slekel kuto, postal posvetni duhovnik in se lotil politike. Fra Kerubin deluje že dolga leta na političnem polju in je znan kot eden najnevarnejših hrvatskih separatistov, ki ne vidi ničesar drugega kot Veliko Hrvatsko. Fra Kerubin, sicer dalmatinski rojak, je te dni krenil na agitacijsko potovanje v svojo rojstno Dalmacijo. Toda mož jo je pošteno skupil. V Splitu so ga morali vzeti v zaščito kr. redarji, množica pa je vpila proti blokašem in pljuvala na brata Kerubina. Segvić je moral zapustiti Split in se vrniti v Bakar, bogatejši z novo izkušnjo, da v Dalmaciji ni terena za »Blokadijo«.

Ispravitelj sporazuma z Italijo. V ministertvu zunanjih zadev se vrše konferenca, katerim predseduje g. Ljuba Nešić, prisostvujejo pa gg. general Milič, namestnik za Dalmacijo Metličić in naš konzul v Zadru g. Cincar-Marković. Ta konferenca razpravlja o izvedbi vseh

klavzul sporazuma med našo kraljevino in Italijo.

Stinnes proti avstrijskemu kanclerju Seiplu. Stinnesovo glasilo »Deutsche Allgemeine Zeitung« ostro napada avstrijskega kanclerja Seipla, ker je šel v Pariz, bil v avdienci pri Millerandu, Poincareju in pri ostalih francoskih državnikih ter tudi sprejema pomoč od Zveze narodov. List pravi, da v času, ko hoče Francija zdrobiti Nemčijo glavo, ne sme noben Nemec sprejeti ničesar ne od Francije in ne od Zveze narodov. Tudi drugi nemški listi napadajo Seipla, ki se noče postaviti v pozo užaljenega patriota, marveč dela zvito in oprezno za sanacijo avstrijske republike.

Mussolini o zunanjepolitičnem položaju Italije. Mussolini je na seji ministrskega sveta dne 1. tm. očrtal zunanji položaj Italije. V ruhrsko vprašanje se Italija ne vmešava. Potrdil je vest, da se namerava na madžarskem ozemlju izvesti podobna akcija kakor je bila izvršena v Ruhru. Italija pa je proti temu energično protestirala, ker bi taka akcija izzvala konflikte. V turškem vprašanju je Italija koncedirala Turkom posest Smirne, Carigrada in Odrina ter koncesije glede morskih ožin, s tem so pa tudi izpolnjene vse njihove nacionalne zahteve. V vprašanju Njemovskega ozemlja je Italija za to, da dobi Litva njemovsko luko, v splošnem pa ne odobrava postopanje Litve. Odnosajev do Jugoslavije se Mussolini po poročilu »Prager Presse« sploh ni dotikal.

Položaj na lausannski konferenci je v splošnem razčiščen, odkar je turška delegacija prejela privoljenje angorske vlade, da podpiše mirovno pogodbo. S tem je Turčija dosegla znaten uspeh, pokopala sevrsko pogodbo in postala zopet činitelj na bližnjem vzhodu, s katerim morajo računati vse evropske velesile.

Nova razorožitvena konferenca. Na seji sveta zveze narodov je bilo sklenjeno, da se vrši v Ženevi velika razorožitvena konferenca, katere se udeležijo tudi države, ki niso podpisale washingtonske konvencije. Branting je zahteval, naj bi se poklicalo tudi Nemčijo, proti čemur pa je protestiral Viviani, češ, da je Nemčija že razorožena.

Branting posredovalec med Francijo in Nemčijo. Listi poročajo, da je švedski ministrski predsednik, znani socialist Branting prevzel posredovanje med Francijo in Nemčijo in je v tem namenu posetil francoskega premierja Poincareja. O njunih razgovorih ni znano nič zanesljivega. V Nemčiji presojaajo Brantingovo osebno akcijo jako pesimistično. Na eni strani si sicer žele posredovanja, na drugi strani pa zahtevajo kot glavni pogoj, da Francija izprazni Porurje. »Vorwärts« piše, da so francoski pogoji nesprejemljivi za Nemčijo. Tako bo imel Branting istotako malo uspeha, kakor ga je imelo posredovanje Češkoslovaške in Italije. Značilna je izjava francoskega generala Degontca, ki jo je dejal ameriškim časnikarjem: U-

soda Nemcev leži v njihovih rokah. Francija ne zapusti Porurja, dokler ne bodo izplačane reparacije. V sličnem smislu se je izjavil tudi Poincare.

OPALOGRAPH

In pripadki za Opalograph

Ant. Rud. Legat, Maribor

Slovenska ulica 7. 213 Telefon št. 100.

Naš kotichek.

Pesnice in republike. Znano je, da Radić v svojem »Slobodnem domu« prinaša pesnice o republiki, ki jih pišejo razni kmetje, deloma pa tudi Radić sam. To šolarsko poezijo uvaja tudi bivši literat, sedanjí veliki »politik« dr. Novčan v svojem »Republikancu«. Zadnja številka prinaša kar dva taka »umotvoraa«. V prvem se opisuje »Republikanec« kot kraljiček, ki išče svoje gnezdece. Čemu ravno kraljiček, ali ni to nekoliko preveč sumljivo? »Pesnik« Kunštek od Sv. Eme bi priporočali, naj spiše pesem o vrabcu, ki je znan republikanec tako kakor črka »o«. Še zanimivejša je »pesmica« Vatroslava Kosija: »Glasovi iz Prlekije«. Od Male Nedelje »se sliši gromoviti glas: Republika edina sreča je za nas! Tam se sliši glasen krič: Autonomijo vzame naj hudič! Bravo, bravo! Gut gebrüllt, Löwe!

Dnevna kronika.

Prva kandidatska lista Slovenije vložena danes v Mariboru. Danes je bila vložena pri predsedstvu okrožnega sodišča v Mariboru demokratska kandidatska lista z nosilcem dr. Vekoslav Kukovcem za volilno okrožje Maribor-Celje. Ta lista je bila vložena kot prva in bodo torej kot prve skrinjice na vseh voliščih tega volilnega okrožja demokratske skrinjice.

»Stražim« čitateljem v album je zapisal dr. Ivan Šušteršič, bivši voditelj in ustanovitelj SLS: »Mariborska »Straža« z dne 26. januarja šteje med številne bojavnike SLS v prvi vrsti dr. Korošca. Uspehi Koroščeve aktivnosti čutimo Slovenci najbolj na svoji koži, odkar je on vodja najmočnejše stranke v Sloveniji. Najboljši dokaz Koroščeve aktivnosti so menda njegovi negativni uspehi.« — (»Ljudski Dnevnik« št. 1.)

Jadranska Straža. Ob času, ko se bori naša mlada država proti sovražnemu svetu, ki jo obdaja, se je ustanovilo v Splitu društvo »Jadranska Straža«. Naše morje nas kliče, da stopimo ob njegovi obali na branik domovine. Tam ob sinji Adriji je bodočnost naše države in našega naroda, zato je treba, da gradimo to svojo bodočnost proti vsem, ki

hočejo za vselej obvladati naše morje. To pa je mogoče le z resnim in smotrnim delom in z organizacijo vseh naših sil. Odveč bi bilo povdarjati pomen morja za naše dežele, saj je malo pesmi, ki jih pojemo z tako zavestjo kakor »Morje adrijskoe«. Toda s pesmijo ne bomo rešili tega, kar nam vzel je »tuji meč«. To moremo doseči le s trdnim delom in bojem. Adrija nas kliče, da bomo vredni potomci onih dedov, ki so se prvi naselili na njenih bregovih. Daleč po svetu je bil znan dubrovniški jugoslovanski mornar. Toda le prepogosto je moral jadrati na tujih ladjah in voziti zlato v Benetke. Prišla je ura, ko bo zopet vozil »slovanski brod« iz naših pristanov v tuj svet. Zato je treba okrepiti našo pomorsko silo. Društvo »Jadranska Straža« v Splitu si je nadelo nalogo, da pospešuje naše pomorstvo, vojno in trgovsko. Po vseh mestih naj bi se ustanovili odbori in podružnice tega društva. Zato se je tudi v Ljubljani osnoval pripravljalni odbor, da položi temelj tej organizaciji v Sloveniji. Ni dvoma, da se bo slovenski narod odzval klicu našega morja in dokazal, da se zaveda svoje dolžnosti do naše velike skupne domovine. — Redni člani plačajo mesečno po 1 D; podporni enkrat za vselej 100 D; ustanovni 250 D; dobrotniki 1000 D. V bližnjih dneh se bodo nabirali člani z nabiralnimi polami in upamo, da se bo naša javnost odzvala temu pozivu. Začasni naslov: »Jadranska Straža« Ljubljana, Bleiweisova cesta 10-II. Knjižnica.

Moste pri Sv. Lovrencu. V noči od 26. na 27. januarja so doslej neznani zlikovci vlomili v podstrešje posestnika Antona Toplak. Iz shrambe so ukradli črno ustrojeno govejsko kožo, 70 kg posušenega mesa, 4 rjuhe, 4 pare moških perila, in nekaj vreč v skupni vrednosti 15.760 K.

Ukradena koza. Doslej neznani storilec je v noči od 24. na 25. januarja vlomil v hlev Terezije Remšak pri Sv. Križu nad Mariborom ter ukradel 1400 K vredno brejo kozo. Koza je belosive barve. Pred nakupom se svari!

Vizum potnih listov za Češkoslovaško. Pristojbina za vidiranje potnih listov češkoslovaških državljanov znaša od sedaj naprej: za imovite sloje 75 čK, za državne uradnike 25 čK, za dijaštvo 12,50 čK. Pristojbine se preračunajo v dinarsko veljavo po tečaju beograjske borze od prejšnjega dne.

Sprememba voznega reda. Glasom priobčila zagrebške direkcije državnih železnic SHS se brzovlak št. 4201, ki je prihajal iz Podbrda na Bled ob 9. uri 51 minut in brzovlak št. 4202, ki je prihajal na Bled iz Jesenice ob 19. uri 39 min. od 20. januarja t. l. dalje na Bledu ne ustavlja več, brzovlaka št. 4203 in 4204, ki sta vozila mimo Bleda, pa sta od 6. novembra 1922 do nadaljnjega sploh ukinjena.

Nesreča pri sankanju. Te dni se je ponesrečil v Vinkovcih pri sankanju šestletni Anton Krangenheim. V bližini sankališča se nahaja star neograjena

Mihel Zavaco:

Markiza Pompadour.

Zgodovinski roman. — Poslovenča Rosandra.

(Dalje.) (23)

Istočasno pa je eden od trojice vzdignil roko, — iz bližnjega skrivališča se je prikazala temna senca — (ej — ti previdni policist!) — in d' Assas, — še ves prevzet in umikajoč se, je zdajci začutil silen udarec na glavi, katerega mu je dala nevidna oseba.

Zgrudil se je, — in obstal v globoki omedlevici.

Berryer, — je rekel na to oni, katerega smo slišali govoriti tako prezirljivim glasom: — »kdo je pač ta blaznež?«

Pozvanec se je hitro približal vitezu ter mu posvetil v obraz z malo svetilko, katero je imel skrito pod plaščem. — Pregledal je dobro mladeniča, kot da si hoče vtisniti v spomin njegove poteze, pa je zamrmral:

»Gotovo kak kadet z dežele,« — je končno izjavil, — »kaj naj storim z njim?«

Oni, ki je ukazoval in katerega je videl d' Assas, ko se mu je odpel plašč, je malo pomislil, pa odredil:

»Pustite ga,« — je skomignil z rameni, — »ko se vzbudi, bo mislil, da je le sarkastičen A gospoda, podajmo se domov, — ta

dogodek me je ozlovoljil in nimam želje, da se sprehajam po nočnem Parizu. — Slednjič pa tudi, — grof, — vaša rana vas mora pač še boleti!«

»Plemenitaš v najvišji službi ne čuti bolečin, — niti ne ve, da je ranjen,« — je odgovoril oni, ki se doslej še ni bil oglasil.

Približal se je i on vitezu, ki je ležal na tleh, ga pogledal za hip in komaj zatrl vzklík presenečenja, oziroma krvoločnega veselja, in pohitel za svojima dvema tovarišema, ki sta se oddaljevala proti Louvre.

»Gospod policijski poročnik,« — je ironično začel, — »menda je pač treba, da jaz popravljam in spopolnujem vašo nevednost.«

Čim bolj so se bližali Louvreu, tem več skrivnih senc je stopalo za njimi: bili so ljudje, nastavljeni od gospoda policijskega poročnika.

To premikanje tajnih senc, — zakotno litanje nočnih strahov, je trajalo le, za hip, potem je zopet zavladal mir, — ulica je zopet počivala samotno, — vsi so izginili iz pozorišča na desno, v ulico Sv. Onorata.

»Kaj hočete povedati s tem, gospod grof?« — je vprašal Berryer.

»Jaz poznam onega, katerega je Niega Veličanstvo nazvalo blazneža, in ki bi vtegnil biti čisto nekaj drugega.«

»Razložite nam, du Barry,« — je pozval zaničljiv glas, — ki je govoril z d' Assasom.

In sedaj je začel med trojico razgovor, ki je trajal do vrat od Louvre.

Kaj se je govorilo, kaj sklenilo? — Kako podlo sumničenje je vsilil v dušo svojih dveh poslušalcev oni, ki je poznal viteza d' Assas?

»Pričakujem vaših povelj, sire!« — je slednjič zašepetal policijski poročnik, na kar je Ludvik XV. odgovoril z dvema kratkima besedama.

»V Bastijo!«

Za tem je izginil v Louvre, — sledil mu je grof du Barry, ki je le s težavo zadržal vzklík zadovoljnosti.

Berryer je poživžgal, — kaka deseterica onih, ki so sledili trojici kot tihe sence, se je približala. — Policijski poročnik jim je nekaj ukazal, — in v teku so se odstranili proti ulici Bons Enfants.

Istočasno ko so kralj in njegovi spremljevalci zapustili skrivališče pod portalom palače Argenson, sta se pojavila dva moža koncem ulice pri trgu Zmaga.

Bila je to kaj čudna skupina. — Držala sta se pod pazduho, in vsak hip, ko sta si hotela kaj povedati, sta se vstavila, — a kadar sta hotela naprej, sta se vsakokrat po velikem trudu in z akrobatsko nerodnostjo lomila od jedne strani ceste do druge.

»Zagotavljam te, Crebillon,« — je govoril eden, — »da je čisto odveč, da greva naprej.«

»Radoveden bi bil, Noe, — zakaj vendar?« — je odvrnil drugi.

»Poslušaj, — neumna sva kakor žival, da se trudiva in hodiva naprej!«

»Zakaj vendar, Poisson, — zahtevam, da mi to razloži!«

»No, ker hiše hodijo in lepo pridejo mimo naju!«

»Pri Semiradimi, — pri Piru, — pri moji Zekobilji, — ti si pijan, Noe, kakor da bi bil sam spil vse vino iz barke!«

»Ah, Crebillon, ti me žališ!« — je zastokal Noe.

»Povej mi, ej, — med vesolino povodnjo je deževalo vino, — povej mi!«

»Dobra ideja!« — je vzklil Noe, in iz žalosti zopet postal vesel. — »To je res imenitna ideja, — pa da bi bil jaz riba in bi plaval v morju vina!«

»Poisson, — ti si nedosegljiv,« — je priznal Crebillon. — »Pijanost je prednost bogov. — Jupiter se je upijančeval, Vulkan se je opival. — Kadar sem pijan, pozabim, da je Kornelij spenil »Cid«, da je Racine spisal »Andromaha«, da me jezi. — Hočeš li, da ti predavam drugo dejanje »Kataline«, čegar zadnje verzice sem dokončal danes zjutraj. — Oi, glej, glej, kaj je pa to, — glej! — Truplo!«

Tako prijazno razgovarjajoč se sta oba ponočnjaka prišla do palače Argenson, in noga Crebillona je zadela ob truplo nezvestnega d' Assasa.

Crebillon se je sklonil, vinski duhovnik so se malo rapršili pri nepričakovanem dogodku. — Poisson je vzdihnil:

(Dalje prihodnjik)

denec. V otroški neprevidnosti se je deček sankal v neposredni bližini tega studena, v neopaženem trenutku pa je zdrknil s sankami vred v globočino ter utonil v studencu. Dečka so zgrešili šele na večer ter ga našli mrtvega v studencu.

— **Naš najnovejši izum.** Nek naš višji častnik je v družbi z nekim strojnim inženjerm v Skoplju konstruiral novo električno puško. Pred nekaj dnevi so se v bližini samostana Matke pri Skoplju vršili prvi poskusi, ki so izpadli nad vse pričakovanje dobro. Nova puška zamore oddati v eni minuti 1000 strelcev. Podrobnosti iznajdbe so strogo tajne, ker jo bo kupilo naše vojno ministrstvo in patentiralo.

— **Slabi uspehi na sarajevskih srednjih šolah.** Skupen učni uspeh na sarajevskih srednjih šolah v prvem tečaju je sicer nekoliko boljši od lanskega, kljub temu pa je silno nezadovoljiv. S slabim uspehom je izvršilo tečaj povprečno 40 do 50%. V nekaterih razredih so padli vsi dijaki.

— **Predvojni dolгови.** Delegacija ministrstva financ v Ljubljani objavlja uradno: Z odlokom gospoda finančnega ministra D. br. 25.585 z dne 6. novembra 1922 (Uradni list št. 118 z dne 17. novembra 1922) je bil določen rok za naknadno žigosanje obveznic predvojnih dolgov bivše Avstrije do dne 15. decembra 1922. Ker se vzlic temu, da se žigosanje vrši tako dolgo, nahajajo na našem ozemlju še vedno nežigosane obveznice avstrijskih predvojnih posojil, objavlja ministrstvo financ, generalna direkcija državnih dolgov v Beogradu z razpisom z dne 24. januarja 1923 D. br. 1411, da bo sprememba prošnje za naknadno žigosanje avstrijskih predvojnih obveznic še do 20. februarja 1923.

Dopisi.

— **Selnica ob Dr.** Minulo nedeljo se je za področje vasi Bistrica, oz. Sp. Selnica ustanovila Zadruga elektrarna v svrhu dobave svetlobne in pogonske sile. Za načelnika zadruge je bil izvoljen gosp. Zvonko Mesarič. Upanje je torej, da končno tudi ta, na viru električne sile se nahajajoča vas po dolgem prekanju doseže ta važen gospodarski napredek.

Koroške vesti.

— **Prevalje.** (Za obmejno mladino). V počastitev rojstnega dne Nj. Vel. naše kraljice, se je vršila preteklo soboto na prevaljski šoli obdaritev revnih otrok z zimsko obleko. Ker je naročeno blago dospelo prepozno, se obdaritev ni mogla vršiti, kakor je bilo to nameravano, že 9. januarja. Obdarovanih je bilo 22 otrok z obutvijo, 28 otrok pa s celo obleko. — Navzočim roditeljem obdarovancev je šolski voditelj pojasnil, da gre glavna za sluga, da je bilo toli lepo število otrok obdarovanih z obleko, gosp. okr. glavarju dr. Koropcu, ki je dal odboru potrebna sredstva na razpolago, v drugi vrsti pa gre hvala tudi prevaljski podružnici Kola jugosl. sester, čigar članice so ne le brezplačno šivale obleko za dekleta, ampak pobirale tudi prispevke za obdaritev. Če se vpošteva, da so kolašice že nabirale za Miklavža v enake namene ter nabrle 1.215 Din., smejo biti ponosne tudi na uspeh druge zbirke, ki je vrgla 1003 Din., kar svedoči, da ima prebivalstvo smisel in umevanje za dobro stvar. Stariši oziroma reditelji obdarovancev so vzradoščeni nad lepim darilom ter ne morejo prehaliti dobrega blaga. V imenu obdarovancev se je šolski voditelj v primernih besedah okrajnemu glavarju in Kolu jug. sester zahvalil za lepe darove ter reditelje pozval, da v znak hvaležnosti pomagajo tudi doma pri vzgoji mladih junakov ter v mladini vzbujačo in utrjujejo ljubezen do dela, ki nam edino jamči za srečne bodočnosti.

Za Miklavža oz. za proslavo 9. jan. (podporna akcija za deco so darovali: Achatz 60 din., veterinar Arko 30, Bezjak 40, Braz 10, Brus 20, Bučič 20, Črne 5, Čepin 25, Čibron 5, Dr. Doljan 40, Dobnik 10, Dihpol 10, Endkicher 10, Osobje fin. kontrole 3.50, T. Filipovsky 50, Grafenauer 5, Janšekovič st. 40, Janšekovič ml., 4, Jurca 12, Hometer 13, Hribernik (sedlar) 40, Hovnik 5, Kienzl 30, Knez 10, Kokol st. 10, Kokol ml. 5, dr. Koropec 20, Korotan 200, Konzum (za Slovenijo) 100, Konzum (t. delavski) 10, Konečnik

10, Kolenc 10, Koritnik 10, Košir 10, Križnik 30, Kugler 5, Kugovnik 10, Kusterle 2, Lahovnik 50, Fric Lahovnik 20, Langershek 5, Mačič 20, Matl 10, Mazelc 20, Mencin 20, Müller 3, Močnik 5, Mikeln 13, Obreza 20, Pavše 20, Pavlovi 40, Petschharnik 55, Petrič Al. 30, Petrič Ant. 10, Petek 20, Perovic 60, Perdiš 20, Plešivčnik 10, Ponikvar 10, nadzorništvo premogovnika 100, Pristov 25, Putnik 5, Dr. Reichman 20, Rebernik 30, Rifl 5, Roobar 10, Robin 30, Rozman 30, Dr. Senčar 130, Slatnar 5, Šrems 20, Stampach 40, Štefan 30, Stekar 20, Stergar 5, Stopar 2.50, Stangl 5, »Svoboda« 50, Topolovec 20, Tratnik 2, Terček 5, »Tersla« 5, Ulbing 5, Vavkan 20, Verhovnik 10, Vivod 20, Vidali 5, Wicher 5, Wutte 10, Zadruga (Fleimish) 60, Zeichen 30, Zimmerl 20. V blagu so darovali Zadruga, Wicher Konzum za Slovenijo, I. del. konzum, Fric Filipovsky, Lahovnik (otroško obleko). Vsem blagim srcem, ki so s kakim darom prispevali naši revni deci na pomoč, izreka šolsko vodstvo tem potom najplešje zahvalo. Živelj nasledniki! Šolsko vodstvo Prevalje 30. jan. 1923.

Celjske vesti.

— **Dvorni svetnik dr. Franc Vovšek.** V soboto, dne 3. tm. je umrl v Celju vpokojeni dvorni svetnik dr. Fr. Vovšek po daljši težki bolezni. Rojen leta 1850 v Braslovcah, se je posvetil po dokončanih juridičnih študijah sodnemu poklicu. Bil je med drugim okr. sodnik v Gornjemgradu in v Brežicah, od koder je prišel leta 1894 kot predstojnik okrajnega sodišča v Maribor, kjer je živel do svoje upokojitve. Leta 1903 je postal višji sodni svetnik ter bil pridružen po ustanovitvi okrajnega sodišča v Mariboru k temu sodišču. Kot izborni kvalificirani in najstarejši kompetent bi bil moral postati predsednik okraj. sodišča, a so ga zapostavili mlajšemu tovarišu, ki je imel edino to prednost, da je bil nemškega mišljenja. Leta 1913 je zaprosil pokojni, ker ga je zapuščal vid, za upokojitev. Pri tej priliki je bil imenovan dvornim svetnikom. Svoj pokoj je užival do preobrata v Gradcu, nato pa se je naselil stalno s svojo družino v Celju. Leta 1907 je zastopal nekaj časa kmečke občine Savinjske doline v drž. zboru. Delal je na tihem, a tem intenzivnejše za enakopravnost slovenskega jezika, katero je praktično izvajal že kot mlad sodnik. Ravnal dr. Vovšek je tudi povsod, zlasti pa v Mariboru in Gradcu sodeloval pri raznih narodnih društvih. Truplo so prepeljali v njegov rojstni kraj v Braslovce, kjer se je vršil pogreb (ponedeljek, dne 5. tm.) danes dopoldne. Zapršča udovo iz spoštovane rodbine Pauer v Braslovcah in dva sinova, izmed kojih je eden vladni komisar v Ptuj, drugi pa medicinar. Delarstvu in narodnemu možu ohranijo zlasti Mariborčani časten spomin, cenjeni obitelji pa iztekamo iskreno sožalje.

Triglavski dnevi v Mariboru.

Za nami so dnevi manifestacij Triglavanske misli. Sešli so se nekdanji in sedanjí aktivni Triglavci v tolikem številu, kakor še nikoli doslej, kar nam živo izpričuje, da je Triglavanska ideja še vedno čila in jaka. V svojem okrilju združuje Triglav skoraj 500 aktivnih društevnikov v treh vsenčlinskih mestih (Zagreb, Ljubljani in Dunaju), več stotin njegovih starejšin pa deluje plodonosno na vseh poljih javnega življenja širom naše domovine.

Dolgotrajnim in marljivim predpripravam je sledilo posvetovanje delegatov podružnic in starejšinske zveze dne 2. februarja zvečer. Razpravljalo se je o predlogih posameznih edinic in starejšinske zveze, sprejete predloge, večinoma organizatornega značaja, pa se je predložilo plenarnemu zborovanju starejšin in aktivnih članov, nazvanemu Triglavski zbor.

Triglavski zbor se je vršil 3. februarja popoldne v beli dvorani Narodnega doma. Otvoril ga je g. dvorni svetnik Toplak kot predsednik starejšinske zveze, burno pozdravljen. V svojem temperamentnem nagovoru je povdaril, da je Triglav ostal zvest svojemu programu, ki ni začetan v pisemenih izjavah društva, nego je oni, ki so ga imeli pred očmi njegovi ustanovitelji in ga sporo-

čili v nepretrganem toku društvenega življenja. Najlepše pa je začetan Triglavski program v besedah, ki jih je sporočil društvu Stritar prigodom izvolitve za častnega člana:

»Dokler bode mladina, zvesta svojemu poklicu, učeč se bistrila si ume in blažila srce ter ostrila si v življenju pogled, širila si razgled po svetu; dokler bode pri vednosti in umetnosti ognjišči ogrevala se in navduševala za vse, kar je pravo, dobro in lepo, v nemala si pravo, sveto, neugasno gorečo ljubezen do slovenstva, slovanstva, človeštva; dokler bode tako pripravljala se na vzvišeno svoj poslanstvo: narod učiti, ko pride njen čas, ter voditi ga, neumorno truditi se za njegovo duševno in telesno blaginjo, neustrašeno braniti mu svetinje ter hrabro boriti se za vse pravice njegove, dokler bode to, pravica, ni se nam bati za bodočnost slovenskega naroda. To je prvo, to je bistveno, brez tega vam vse nič ne pomaga!«

Predsednikom zborovanja je bil izvoljen zaslužni starejšina g. Toplak, ki je poročal o delovanju starejšinske zveze Triglava. Starejšinska zveza se je ustanovila leta 1910 v Gradcu, leta 1919 se je preselila v Ljubljano. Ker pa tu ni delovala, jo je leta 1921 občni zbor v Celju premestil v Maribor. Ustanovila so se takoj okrožja, vršili sestanki, zveza je začela živeti. Delegati so se seslali z aktivnimi člani v Laškem in Celju, kjer so sprožili misel Triglavanskega zbora. Po tem poročilu je predložil dr. Snuderl predloge, ki so jih delegati prejšnji dan sprejeli. Stara pravila starejšinske zveze so se malo izpremenila in dopolnila. Vajnejša je določba, da more biti njen izredni član tudi bivši Triglavčan, ki je dovršil študije, z vsemi pravicami razen pasivne volilne pravice.

Okrožja v mariborski oblasti so se zmanjšala na obseg okrajnih glavarstev. Za celotno društvo se je ustanovil petčlanski vrhovni sod, ki razsoja spore podružnic med seboj in spore članov različnih edinic. Sedež centrale ostane v Zagrebu, vendar je starejšinski zvezi pridržana pravica, da jo premesti na željo članstva. — Sledila so poročila predsednikov podružnic. Matično društvo v Zagrebu se je preselilo takoj po prevratu iz Gradca. Do leta 1921 ni moglo dobiti niti lokala in se je moralo boriti z finančnimi težkočami, vendar si je znalo pridobiti moč in ugled med zagrebškimi akad. klubi. Danes šteje 84 članov. Dunajska podružnica je številno najmočnejša (282 članov). V njej so zastopane vse pokrajine naše države. Na Dunaju reprezentira najmočnejše jugoslov. akadem. društvo in sodeluje merodajno pri vseh prireditvah Jugoslovenov. Ljubljanska podružnica je združila mnogo neorganiziranih naprednih akademikov in tako povečala fronto napram reakcionarcem. Šteje 108 članov. Pri vseh podružnicah deluje najuspešnejše pevsko sekcija. Lepa resolucija beograjskih starejšin, kakor načrt programa ljubljanske podružnice nista bila sprejeta, ker sta le komentar k lapidarnim načelom Triglava. Konečno je pozval starejšina dr. Irgolič na delo za dostojno proslavo bližnje petdesetletnice društva, ki se bo najbrže proslavilo tudi v Mariboru. Zvečer se je vršil v Götzovi dvorani ples, katerega so se udeležili domačini in gostje, starejšine in akademiki in obilo izbranega mariborskega občinstva. Navzoči so bili tudi bivši minister g. dr. Vekoslav Kukovec, okrajni glavar g. dr. Lajnišič, župan g. Viktor Grčar ter zastopniki drugih vojaških in civilnih oblasti. Z veseljem moremo konstatirati, da je bila tokrat velika Götzova dvorana polna res izbrane jugoslovanske družbe ter s tem enkrat za vselej ovržena trditve raznih prirediteljev, češ, da mi sami brez Nemcev ne moremo napolniti Götzove dvorane.

Danes v ponedeljek vsi na ples vojnih invalidov
v Götzovi dvorani.
Začetek ob 20. (8.) uri zvečer.

Obiave.
§ I. Mar. Bioskop. Ponedeljek, torek in sredo se predvaja 2 del velezanimivega filma **Parizanki**.

Mariborske vesti.

Maribor 5. februarja 1923.

m Seja občinskega sveta, na kateri se bo ponovno glasovalo o občinskem proračunu za leto 1923., se vrši danes zvečer ob 19. uri v mestni dvorani.

m Nov. notar v Mariboru. Minister pravde je imenoval za notaria na četrto notarsko mesto v Mariboru Ivana Ašiča, notarskega kandidata v Mariboru.

m Orjuna. Sestanek Politične sekcije se vrši jutri v torek ob 20. uri v kmečki sobi Narodnega doma. Na sporedu je konstituiranje in razdelitev v odseke. Sestanek je važen, zato pozivamo vse one tovariše in tovarišice, ki so se prijavili v to sekcijo, da se ga točno in zanesljivo vdeležijo. Načelstvo sekcije.

m Oficirski dom Maribor. — Redni letni zbor članov oficirskega doma v Mariboru se vrši v nedeljo, dne 11. februarja t. l. ob 9. uri v uradniški menzi na Slomškovem trgu (gledališko poslopje), na katerega se vsi rezervni in penzionirani častniki — člani — vabijo.

m Mariborsko učiteljsko društvo ima svoj redni občni zbor v torek, dne 6. februarja popoldne ob 3. uri v risalnici deške meščanske šole.

m Kovinarska obrtna zadruga v Mariboru naznanja vsem svojim članom tem potom, da se vrše vajeniške odnose pomočniške preiskušnje od 17. svečana 1923 naprej dnevno. Natančnejše določilo časa se naznani vsakemu, kdor se podvrže preiskušnji, s posebnim pisanim obvestilom. Prošnje morajo biti opremljene s potrebnimi spričevali zlasti tudi z odpustnico obrtno-nadaljevalne šole.

m Darovi. Kovinarska zadruga je rodarila namesto venca na grob rajnega njenega člana Karola Čutiča 50 Din. takojšnjemu rešilnemu oddelku požarne brambe ter 50 Din. Glasbeni Matici v Mariboru.

m Vabila za maškerado Sokola ki bo dne 10. t. m. v vseh prostorih Narodnega doma, so se že razposlala. Predprodaja vstopnic je poverjena trgovinam: Franjo Majer, Glavni trg; Drago Rosina, Vetrinjska ulica; Ignac Baloh, Grajski trg in Franjo Bureš, Aleksandrova cesta. — Vstopnina se je nastavila na 12 dinarjev za osebo, vstevši občinski in ponočnjaški davek. Kdor pa bo to nenavadno nizko vstopnino hotel in mogel zaokrožiti navzgor in s tem podpreti vzvišeno sokolsko misel, temu kličemo z besedami narodne zdravice: Kol'kor kronic, tol'ko let Bog mu daj na svet živeti! Opozarjamo, da se na sokolski maškeradi ne bo fehtarilo niti s cvetlicami, niti z razglednicami. — Sezite tedaj po vstopnicah v čim večjem številu. Zlasti apeliramo na našo narodno inteligenco naj bi v soboto nikogar ne pogrešali na naši prireditvi, ki obeta biti ena najboljših v letošnjem pustju. Kontrola mask in rediteljstvo sta v večjih in taktih rokah. Bratje Sokoli in narodno bčinstvo, ki morda pomotoma vabil ni prejelo, naj se posluži predprodaje.

m Našlo se je na Planinskem plesu: 1. zapestnica za narodno nošo in 1. srebrna zapestnica. Dobijo se pri tvrdki Pinter in Lenard, Maribor, Aleksandrova c. 32-34.

m Pasji kontumae. Mestni magistrat razglša: Ker se je dne 1. t. m. ponovil slučaj, da je ugriznil pes dečka in mu prizadjal 5 težkih ran, se lastniki psov ponovno in nujno opozarjajo na strogi pasji kontumae s pristavkom, da se bo proti krivcem brezpogojno po zakonu postopalo. Pripominja se, da znaša zaporna kazen do 2 mesecev in denarna globa do 3000 Din.

m Radi navijanja cen sta bila minule soboto ovadena dva »špeharja«. Provalnik Stefan Drevesek, iz Mihovcev pri Ptuj, je zahteval za 70 dkg svinjske glave samo 100 K. Ker je pri tem menda vračunal tudi »svinjski talent«, ki ga pa v njegovi glavi očividno ni, se bo moral zagovarjati pred sodiščem. — Drugi tak ptiček je nek Alojzij Žunkovič iz Prebobja. Prodajal je neki stranki več kilogramov slanino po 120 K. Med tem je prišel nek trgovec, kateremu je ponudil slanino po 125 K. Ker je bil trgovec voljan plačati zahtevano ceno, je Žunkovič odpovedal prejšnji stranki sklenjeno kupčijo. Ko pa je trgovec, videvši, da je slanina že prodana, odšel od kupčije, je Žunkovič svojo slanino naložil na voz in se raje odpeljal domov, kakor pa bi bil prodal slanino po 120 K, dasiravno sta se že pogodila. Ker je to očito navijanje cen, je bil ovaden državnemu pravdnistvu.

m Pasji »kontumace« v Mariboru naj-boli ilustrirajo psi brez nagobčnikov. V času »pasje svobode« je bilo malokdaj slišati, da je koga ugriznil pes, dočim so taki slučaji sedaj, v času strogega pasjega zapora skoraj na dnevnem redu. Minule dni je bil zopet ogrižen od psa 9-letni Josip Hegič. Pes je last železniškega revidenta Leopolda Studenčnika, ki se bo moral zagovarjati pred sodiščem. — Opozorjamo lastnike psov ponovno na stroge določbe pasjega zapora. Kršitve predpisov se kaznujejo z občutnimi denarnimi globami, v ponovnem slučaju pa tudi z 2-mesečnim zaporom.

m Pijančki-razgrajali so imeli v nedeljo zopet svoj dan. Nek brezposelni Ferdo B. se je tako nasrkal božje kapljice, da je obležal na Koroški cesti v blatu ter kričal in razgrajal, kakor da bi se svet podiral. Policija mu je za dva dni odstopila stanovanje v hotelu »Graf«. — Čevljar Ciril R. je »občičal« ob 3. uri jutraj v Slovenski ulici. Ker je preglasno klical na pomoč hudiče in svetnike, je dobil brezplačno prenočišče pri policiji.

Narodno gledališče.

Repertoire:

Sredo, 7. februarja Traviata, B.
Četrtek, 8. febr. Zaprt.
Petek, 9. febr. Ljubosumje, A. (Premijera).

Sprememba repertoarja. Radi obolenosti nekaterih članov opere se repertoar nekoliko spremeni. Zato odpadejo nekatera že napovedana gostovanja, ki bodo prihodnjiji.

Kultura in umetnost

x L. Andrejev, »Dnevi našega življenja«. Sinoči je naše Narodno gledališče uprizorilo zadnjič v sezoni »Dneve našega življenja«, lepo štiridejansko iz ruskega študentskega življenja. Uspeh je bil popoln. Gledališče je bilo popolnoma razprodano. Igralci so dobro rešili svoje naloge in oživili pred občinstvom kos stare matuške Moskve z Vrabčimi gorami, z moskovskimi bulvarji in prostitutkami, z alkoholiki in »tihimi družinicami«. Delo vzbuja smeh in solze obenem, vsak posamezni prizor pa preveva nekaka pristnoruska miloba, ki najbolj izžareva v treh obeh: Olgi, Gluhovcevi in Onufriju. — Preporočali bo gledališki upravi, naj »Dneve našega življenja« ponovi vsaj še enkrat; da ne manjka zanimanja, priča večerajšnji poset, kakršnega pri dramskih predstavah v Mariboru nismo bili vajeni.

x Ivan Matičič: Na krvavih poljanah. Trpljenje in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega planinskega polka. Strani 272 in 25 slik. Založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Izšla je knjiga, kjer so opisani skoro vsi bojni pohodi bivšega slovenskega planinskega polka od prvega do zadnjega dne svetovne vojne. Pisatelj, ki je živel skoro ves čas pri polku in fronti kot navaden trpin, opisuje objektivno in živo vse strahote, ki so jih trpeli naši ljudje, opisuje zločine ki so jih uganjali nad našim moštvom avstrijski oficirji in krvniki. Pretresljivi so prizori z Doherdobse planote, kjer so se obupno borile slabotne čete napram dvajsetkratni italijanski premoči. Potem pa v gorovju borba s plazovi, z zameti. Pohod v južne Tirole, dalje beg po Galiciji. Strašni so prizori od Hudega loga, kjer so umirali naši možje in sinovi, pretresljivi so kriki umirajočih. Dalje Fajti hrib, Špacapani. Potem pa strahote s Sv. Gabrijela, kjer je doživel polk svojo Golgotto. Človeku se zdi vsa ta groza nekaj neverjetnega, a je vendar tragična resnica, krvava zgodovina, ki jo je pretrpelo toliko in toliko tisoč naših fantov in mož. Dalje poraz italijanske armade, pohod v Italijo. Strahovite boje ob Piavi, poraz avstrijske armade, njen razpad. In dalje upor polka in njega zakletev. V knjigi je naštetih vse polno živih prič, ki svedočijo za neovržno zgodovino tega strašnega trpljenja. Delo izpopolnjuje še 25 izvirnih slik, ki predstavljajo vso kruto resničnost bestialne vojne. Za vse one tisoče in tisoče, ki so pri polku trpeli, bo to prava spominska knjiga, zanimiva pa bo tudi za vse, ki nimajo pojma o grozotah na fronti. Knjiga bo zanimala tudi naše neodrošene brate, ker na njih zemlji se je vršila vsa strašna žaloigra in tu-

di njim je delo posvečeno. Kako so razpadali njih domovi, kako so razpadale cele vasi, kako je ginila vsa dežela. Pisatelj je gledal njeno razdejano, njeno zasušnje, v duhu pa vidi tudi njeno — odrešenje. V »vizije osvete« dvigne zasušnjene brate iz robstva.

Sokolstvo.

o Veselični odsek Sokola v Mariboru ima svojo sejo v torek dne 6. t. m. ob 20. uri v restavraciji Narodnega doma. — Polnoštevilna udeležba nujna.

o Načelstvo Kola Jahačev ima v četrtek 8. t. m. ob 20. uri v restavraciji Narodnega doma svojo redno sejo, h kateri se vsi člani bratski vabijo. Zdravo! Načelstvo.

o Za Sokolski dom v Mariboru je podaril en kamen po 250 Din. g. Anton Korenčič, posestnik in gostilničar na Ranci. Vrlemu rodoljubu najlepša hvala.

Sport.

o Prvo nogometno moštvo ISSK Maribor ima v torek dne 6. febr. t. l. ob 20. (8.) uri zvečer v kavarni Rotovž sestanek, katerega se ima vsak igralec tega moštva zanesljivo udeležiti. — Kapiten.

o POLNP. Za petek dne 9. februarja se sklicuje seja POLNP na kateri se izvoli novi odbor za leto 1923. Mariborski in Ptujski klubi se pozivljajo, da pošljejo na to važno sejo pa dva delegata s pooblastilom, od katerih ima eden glasovalno pravico. Pride tudi delegat Ljubljanskega nogometskega združenja. Seja se vrši v petek točno ob 20. uri v klubovnici Grajske kleti.

o Smučarski kongres 1923. Kakor že objavljeno se bo vršil VII. mednarodni smučarski kongres letos od 4. do 18. febr. na Češkem. Kongres organizira »Svaz Lyžařů Republiky Československé«. Od 4. do 7. t. m. vrše se konference v Pragi, njim slede 3 tekme v Krkonoših za prvenstvo češkoslovenske republike i. s. 1. Mednarodna tekma na daljavo 50 km, 2. kombinirana tekma v skoku in teku na daljavo 17 km, 3. tekma v skoku in 4. tekma v Šumavi združena z vojaško tekmo na daljavo, skoku in streljanju na smučeh. Med posameznimi tekmami in po njih se bodo vršili tudi različni smučski izleti po Krkonoših, Tatru in Šumavi. — Kongresa se udeleže iz Jugoslavije i. s. kot delegata Jugoslovenskega zimsko-sportnega saveza g. univ. prof. dr. Fraň Jesenko in R. Badjura, načelnik smučko-tehnične odseka JZSS, kot tekmovalci pa: Zdenko in Fedor Švigolj, Ljubljana, (Ljub. sportni klub) Dušan Zimaja, Zagreb (HASK) in I. Seljak, Ljubljana, (Ilirija). Slednji odpotuje v Prago dne 5. t. m. z opoldanskim brzovlakom. — O znameniti zimskosportni prireditvi bomo padali svoj čas obširneje poročilo.

Iz življenja in sveta.

O cenah na ruskem trgu

Iz milanskega »Corriere della Sera« povzamemo zanimive podatke o vsakdanjem življenju v Rusiji. Cene živih in neobdanih potrebščin so tako poskočile, da se lahko trdi, da se je za predmet, ki je stal pred vojno rubelj, plačalo v juniju l. 1922 nič manj kot 6 milijonov rubljev. Povišanje cen je periodično. Od 15. aprila do 15. maja 1922 je bilo skakanje draginje sledeče:

Moskva 990—3476, Petrograd 1184—2286, Harkov 911—2158, Odesa 749—2868, Rostov 1650—3398, Jekaterinburg 1047—3677. V moskovskih restavracijah, v katerih se je dobilo še v decembru l. 1921, dobro kosilo za 100.000 rubljev, je stalo v avgustu 1922 kosilo brez kave in brez vina 4 milijone rubljev. Steklenica vina stane 9—10 milijonov rubljev. — Uvozno vino 21 milijonov rubljev. Kosilo, sestojede iz dveh jajc, juhe, šunke, pol steklenice mineralne vode in čaja stane 10 milijonov rubljev.

V trgovinah plačate za kilogram mesa 6 milijonov rubljev, za kilogram sladkorja 3 milijone, kolač kruha 1 milijon, jajce 75.000 rubljev, limona 1 milijon. — Pristaviti je treba, da je življenje v obitelji znatno cenejše, vendar pa so izredno visoki izdatki za vodo in za razsvetljavo. Voda stane za eno obitelj povprečno 12 milijonov rubljev na mesec, a razsvetljava za dve sobi 50 milijonov rubljev.

Škatla vžigalic stane 50.000 rubljev, posamezna številka dnevnika 150.000 rubljev.

Seveda so vsi časniki komunistični. Glavno glasilo komunistične stranke je moskovska »Pravda«, službeno glasilo pa so »Izvestija«. Dobro urejevan je gospodarski list »Ekonomičeskaja Žiznj« (Gospodarsko življenje). Ta list ima največ svobode v pisanju. V čisto revolucionarni dobi so časnike nalepljali na zidu, ker jih država ni mogla natisniti toliko, da bi jih vsi dobili brezplačno.

V Rusiji plačate za striženje las 3 milijone, za snajenje čevljev 300.000 rubljev, 7 milijonov za likanje dveh srajc in treh ovratnikov. Cigareta stane 40.—80.—tisoč rubljev, noben kočijaž ne bo pogal svojega konjička, če ne dobi najmanj 2 milijona.

Delujejo tudi gledališča, vendar je vstopnina silno visoka, vsled česar zahajajo v gledališče le zelo bogati ljudje, a to so v današnji Rusiji razni špekulanti in verižniki. Sedež v gledališču stane 5—15 milijonov.

Delavci plačujejo za navadno delavsko obleko približno 20 milijonov, sicer pa stane obleka do pol milijarde, zimska suknja še več. Par čevljev stane 60 do 70 milijonov rubljev.

To so neizrecno visoke cene. Kam pač privede brezvestno špekuliranje z narodnim gospodarstvom in z denarjem? Koliko časa bo treba, da se bo rusko gospodarstvo vrnilo k normalnim oblikam in bo računalo z enostavnimi številkami!

Gospodarstvo.

g Produktna borza v Novem Sadu, 2. februarja: pšenica: bačka 460, ječmen 312, oves 285, koruza 225, za april 265, fižol, novi beli 390, moka »00« 690; otrobi pšenični 175; tendenca: nestalna.

g Neovlašena uporaba imena Zagrebački Zbor. Uprava Zagrebačkog Zbora dobila je obavest, da nekoji akviziteri obilaze privredne krugove te, posluhujuč se imenom Zagrebačkog Zbora, sakupljaju oglase i ine reklame navodno za Zagrebački Zbor. Uprava Zagrebačkog Zbora upozorava vse privredne krugove, da ne nasledajo ovakovim agentima jer nikoga nije ovlastila, da se imenom ili kičijem ZZ. posluži. Izaslanici Zagrebačkog Zbora, koji će za koji dan posje-

đu privredne krugove, imaju legitimaciju, da su činovnici Zagrebačkog Zbora i ovlašteni preuzimati naloga za vsako vrstu reklamu prigodom II. velesajma, a sve tiskalice i narodnoentice značene su sa žigom Zagrebački Zbor propagandistički odio.

g Trgovski sejm v Bruslju. V Bruslju se vrši od 9.—25. aprila t. l. IV. oficijelni trgovski sejm. Prospekti so interesentom na vpogled v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani med uradnimi urami.

g Carinjenje poštnih paketov. Po odloku generalnega inšpektorata ministrstva financ št. 34254 od 27. decembra pl. se poštni paketi carinijo brez predložitve odobrenja za uvoz od odbora pri Narodni banki, pač pa na podlagi faktur. — Ker večini paketov niso priložene fakture, morajo carinjalne pošte pozvati naslovnike, da predložijo fakture. Tako poslovanje je pa za pošto zamudno; tudi naslovnik ima od tega le škodo. Prizadeti krogi se zato opozarjajo, naj zahtevajo že pri naročilu blaga, da pošiljatelj priloži fakture k pošni spremnici, pri pisemskih pošiljkah pa v pošiljko samo. Tako se more došlo blago takoj ocariniti.

Poslano.*

V »poslanem«, objavljenem dne 31. decembra 1922 navaja dr. Karl Škapin kot zastopnik dr. Mirka Černič in dr. Benjamina Ipavica kakor v kakem pravnem spisu vse to, kar po njegovem mnenju podpira željo njegovih klientov po najinem sanatoriju.

Ker pa bodo to vprašanje rešile politične instance, nimava nobenega povoda, prerokati se z dr. Škapinom po časnikih.

To je nama tem manj traba, ker sta vendar dr. Mirko Černič in dr. Benjamin Ipavice večkrat grozila tudi s sodnim postopanjem in pričakujeva mirno tudi to zadavno tožbo in sodno rešitev.

Trgovsko mnenje dr. Škapina glede dvigovanja vrednosti sanatorija itd. pa odklanjaja že z ozirom na to, da so se njegovi lastni trgovski poskusi ponestročili.

Če pa dr. Karl Škapin steer misli, da mu bo časnikarsko prerekanje kaj neslo, naj pa to nadaljuje sam.

Maribor, dne 5. februarja 1923.

Janko Tavčar, Josip Tavčar.

*) Za poslano uredništvo ne odgovarja.

Mala oznanila.

Išče se lokal, pripraven za skladišče v središču mesta. Ponudbe pod »Skladišče« na upravo »Tabora«.

Kunim vsako množino orehovi in hruškovih debel, z ravne, ravne, po možnosti brez grč. Ponudbe se preš na P. Hgersperger, Golje. 250 2

Lokal z električno razsvetljavo v središču Maribora, se prodaja s inventarjem vred. Pogoj dogovora. Naslov pove uprava lista. 239 3—2

Gonilni jermeni v vseh dimenzijah, kakor tudi šival. in vezal. jermeni se dobe pri IVANU KRAVOS, Aleksandrova cesta 17. 284

Inteligentna gospodična

zmožna slovenskega in nemškega jezika išče službe v boljši hiši kot boljša služkinja. Cenjene ponudbe pod »Intelligent 12387« na Kienreichs Anzeigevermittlungsges. m. b. H., Graz, Sackstraße 4. 238

Perlo,

klobuke

dežne plašče,

čevlje, gamaše, dežnike, palice, ter razno modno in galanterijsko blago v veliki izbiri, najceneje pri JAKOB LAH, Maribor, Glavni trg 2

Veletrgovina s premogom in drvni

Na debelo. F. & A. UHER Na drobno.

SLOVENSKA ULICA STEV. 8. :: TELEFON STEV. 344.

CENIK.

Premog v vsaki množini, na dom postavljen po Din 32.—, 37.—, 42.—, 45-25 in 66-75 za 100 kg.

Drva bukova, cela, na dom postavljen la Din 700.—, la Din 625.— za klatro.

Bukova rezana, 20 cm dolga, na dom postavljen la Din 50.—, la Din 45.— za meter.

Mehka, 1 meter dolga, rezana (odpadki) Din 0-27, za kg na dom postavljen

Naročila se sprejemajo samo v pisarni, Slovenska ulica št. 8.